

TOPLULUK ÖNÜNDE KONUŞMA TUTUM ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇEYE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

ADAPTATION OF PUBLIC SPEAKING ATTITUDE SCALE INTO TURKISH: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Sibel Aydoğan¹, Handan Çelik²

ÖZ: Konuşma becerisi, bir kişinin doğrudan kendini ifade ettiği, duygu ve düşüncelerini başkalarına açıkça aktardığı bir yetenektir. Bu beceri kişinin yalnızca kendi ihtiyaçları için değil, aynı zamanda başkalarıyla iletişim kurarken de kullanması gereken en önemli yetilerden biri olarak değerlendirilmektedir. Konuşma becerisi, diğer becerilerden farklı olarak, kişinin sosyal ilişkileri geliştirmesiyle doğrudan ilişkilendirildiği için psikoloji, sosyal psikoloji, davranış bilimleri, iletişim bilimleri gibi disiplinlerle yakından ilişkilidir ve kişinin bu alandaki davranışlarıyla da gelişir. Bu noktada kişilerin konuşma tutumlarının konuşma becerileri üzerinde önemli bir etkisinin olduğunu, özellikle topluluk önünde konuşmaya yönelik tutumların gerek akademik yaşamda gerekse sosyal yaşamda önemli bir etken olduğunu söylemek mümkündür.

Alanyazın incelendiğinde konuşmaya ilişkin konuşma tutumlarını ölçmeye yönelik ölçme araçlarının bulunduğu ancak bunların bireysel veya birebir konuşmaları değerlendirmeye yönelik olduğu; bireylerin bir topluluk önünde konuşmaya yönelik tutumlarını belirlemeye uygun ölçme aracının bulunmadığı görülmüştür. Alanyazındaki bu eksikliğin giderilmesi için Brown ve Welch (2022) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır. Araştırma, bir grubun belirli özelliklerini tespit etmek için verilerin toplanmasını amaçlayan tarama modelinde yürütülmüştür.

Anahtar sözcükler: konuşma, topluluk önünde konuşma, ölçek uyarlama

ABSTRACT: Speaking is a skill in which a person directly expresses himself/herself and clearly conveys his/her feelings and thoughts to others. This skill is considered as one of the most important skills that a person should use not only for his/her own needs but also when communicating with others. Speaking skill, unlike other skills, is closely related to disciplines such as psychology, social psychology, behavioural sciences, communication sciences, as it is directly related to the development of social relations and develops with the behaviours of the person in this field. At this point, it is possible to say that individuals' speaking attitudes have an important effect on their speaking skills, especially attitudes towards public speaking are an important factor in both academic and social life.

When the literature was analysed, it was seen that there are measurement tools to measure speaking attitudes towards speaking, but they are aimed at evaluating individual or one-to-one speeches; there is no measurement tool suitable for determining individuals' attitudes towards speaking in front of an audience. In order to overcome this deficiency in the literature, it was aimed to adapt the scale developed by Brown and Welch (2022) into Turkish. The research was conducted in the survey model, which aims to collect data to determine certain characteristics of a group.

Keywords: speaking, public speaking, scale adaptation

Bu makaleye atf vermek için:

Aydoğan, S. & Çelik, H.(2024). Topluluk önünde konuşma tutum ölçeğinin türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *Trakya Eğitim Dergisi*, 14(3), 1780-1789.

Cite this article as:

Aydogan, S. & Celik, H. (2024). Adaptation of public speaking attitude scale into Turkish: Validity and reliability study. *Trakya Journal of Education*, 14(3), 1780-1789.

¹Arş. Gör. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fak., Muğla/Türkiye, e-mail:sibeldemirbilek@mu.edu.tr ORCID: 0000-0002-0699-6510

²Arş. Gör. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fak., Muğla/Türkiye, e-mail:handancelik@mu.edu.tr ORCID:0000-0003-1125-5386

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Verbal communication is a fundamental part of daily life and the most important component of this communication is speaking skill. Speaking skill is an important skill in which people express their feelings and thoughts directly and is directly and more dependent on other skills in the socialisation process. Yalçın (2002) defines speaking skill as a skill in which a person expresses himself/herself directly, transfers his/her feelings and thoughts to others, and can share his/her feelings and thoughts with others rather than using them on his/her own. This skill is related to fields such as psychology, social psychology, behavioural sciences, communication sciences and is closely related to the behaviours of the individual in these fields. Sever (2004) states that speaking skill develops with education and children are raised by acquiring certain speaking habits within the limits of their families' traditions and customs. Speaking knowledge and skills, which first start from the family in human life, are acquired academically at school. The education and training process that will raise the speaking skill to the desired level should aim to gain meaningful, correct and effective speaking principles (Sağlam, 2010).

Speaking skill, which is an important element of self-expression in society, is one of the factors affecting the success of individuals (Topçuoğlu & Degeç, 2012). Individuals who develop speaking skills tend to be more successful both individually and socially as long as they can express themselves correctly. Therefore, the education of speaking skills should be given importance from primary school to higher education (Sağlam & Doğan, 2013). Speaking skill contributes to individuals to be more successful in society by enabling them to express themselves correctly and effectively.

When the research on speaking attitude in the literature is examined, it is seen that there are measurement tools for individual speaking attitudes, but there is a lack of a measurement tool that can determine public speaking. It is very necessary in today's societies where sociality is important to examine and research public speaking skill, which significantly affects academic life, business life and social life and therefore has a very important place in human life. At this point, the Public Speaking Attitude Scale was adapted to Turkish considering that a measurement tool for public speaking would eliminate the important deficiency in the literature.

Method

The study focussed on examining the psychometric properties obtained as a result of the adaptation of the Public Speaking Attitude Scale (PASS) into Turkish and compared it with the original scale. The research was carried out with the survey method. In survey studies, an application is usually made to the whole universe or a sample selected from the universe and a general judgement is made with the findings obtained (Karasar, 2004).

Findings

As a result of DFA, the fit indices obtained in the original scale were reported as (RMSEA=.05; CFI=.97; TLI=.97; SRMR=.03). The fit indices obtained as a result of DFA for the scale adapted into Turkish ($X^2/df = 1.80$; RMSEA=.039; CFI=.99; TLI=.99; SRMR=.039) also gave almost the same results as the original scale. In addition, these indices show that the model provides a good fit to the data (Hu & Bentler, 1999).

Discussion and Conclusion

Attitude is a factor that determines affective tendencies towards an action or activity and determines the degree of importance given to that action or activity. In this context, attitude towards speaking is also important. Individuals with a positive speaking attitude may be more willing to improve their speaking skills and make more effort. Research shows that a positive attitude plays an important role in the development of speaking skills. In particular, it is stated that a positive attitude towards speaking is effective in situations such as improving social relations, being effective in business success and persuading other individuals.

It is understood that public speaking attitude is important in social life. However, although various scales measuring speaking anxiety, attitude, self-efficacy and motivation have been developed and adapted in the literature, no study has been found to measure public speaking attitude, which includes different components than individual speaking.

The construct validity of the scale was analysed by AFA and DFA, and Cronbach's Alpha values were calculated for each dimension to determine the reliability of the scale. According to this calculation, Cronbach's Alpha values were found as ".95, .81 and .91" for the dimensions of "fun, importance and anxiety" respectively. These high values indicate that the scale is reliable.

GİRİŞ

Sözlü iletişim, günlük yaşamın temel bir parçasıdır ve bu iletişimin en önemli bileşeni konuşma becerisidir. Konuşma becerisi, insanların duygu ve düşüncelerini doğrudan ifade ettiği, sosyalleşme sürecinde diğer becerilere doğrudan ve daha fazla bağımlı olan önemli bir beceridir. Yalçın (2002) konuşma becerisini kişinin kendisini doğrudan ifade ettiği, duygu ve düşüncelerini başkalarına aktardığı, kendi başına kullanabileceği değil, başkalarıyla paylaşabileceği bir beceri olarak tanımlamaktadır. Bu beceri, psikoloji, sosyal psikoloji, davranış bilimleri, iletişim bilimleri gibi alanlarla bağlantılıdır ve kişinin bu alana giren davranışlarıyla yakından ilişkilidir. Sever (2004), konuşma becerisinin eğitimle geliştiğini ve çocukların ailelerinin gelenek ve göreneklerinin sınırları içinde belirli konuşma alışkanlıkları edinerek yetiştirildiğini belirtmektedir. İnsan hayatında ilk olarak aileden başlayan konuşma bilgi ve becerisi akademik anlamda okulda kazanılmaktadır. Konuşma becerisini istenilen seviyeye yükseltecek olan eğitim ve öğretim süreci anlamlı, doğru ve etkili konuşma ilkelerini kazandırmayı hedeflemelidir (Sağlam, 2010).

Toplumda kendini ifade edebilmenin önemli bir unsuru olan konuşma becerisi, bireylerin başarılarını etkileyen faktörlerden biridir (Topçuoğlu ve Degeç, 2012). Konuşma becerisini geliştiren bireyler, kendilerini doğru ifade edebildikleri sürece hem bireysel hem de toplumsal olarak daha başarılı olma eğilimindedirler. Bu nedenle, konuşma becerisinin eğitimine ilkokuldan yükseköğretime kadar önem verilmelidir (Sağlam ve Doğan, 2013). Konuşma becerisi, bireylerin kendilerini doğru ve etkili bir şekilde ifade etmelerini sağlayarak toplum içinde daha başarılı olmalarına katkı sağlar. Konuşma, sadece düşünsel yetileri ve bedensel tepkileri değil kişinin korku, güven, tercih ve eğilim gibi duygusal yönlerini de içeren bir süreçtir. Bu nedenle, doğru fiziksel tepkilerin gerçekleşmesi ve zihinsel bağlantıların kurulabilmesi yanında, olayları doğru şekilde yorumlayabilme, sonuç çıkarabilme, tahmin yapabilme, önemli ve amaç odaklı hareket edebilme gibi düşünsel becerilere sahip olmak tek başına nitelikli bir konuşma için yeterli olmayabilir (Dölek, 2021). Konuşma, fiziksel, bilişsel ve duyuşsal öğeleri içeren bütüncül bir beceridir.

Konuşmanın duyuşsal yönü, bireyin konuşma sürecindeki tutumunu belirler ve bu tutum, konuşmanın niteliğini etkileyen ruhsal özelliklerden biridir (Robinson, 1993). Bu nedenle, topluluk önünde konuşma becerisinin geliştirilmesi, konuşmaya yönelik kaygıların azaltılması ve tutumların olumlu hale getirilmesi için çeşitli etkinlikler, stratejiler ve tekniklerin kullanılması önemlidir. Bu noktada çoğu insan günlük yaşamda yaptığı konuşmaları sıradan, kolay ve rutin bir eylem olarak görür. Ancak konuşmanın topluluk önünde yapılması söz konusu olduğunda daha zorlayıcı ve karmaşık bir süreç ortaya çıkar. Yine de günlük konuşmayla bazı ortak özelliklere sahiptir. Örneğin, günlük konuşmalarda, ifadeler karşındaki kişiye göre düzenlenir, onların ihtiyaçlarına dikkat edilir, konuşma hedeflerini kısaca da olsa belirler ve hakkında konuşulacak konunun ele alınışında anlık kararlar alınır (Coulmas, 2011). Benzer şekilde, topluluk önünde yapılan konuşmalarda konuşmacılar dil seçimleri yapar, izleyicilerinin ihtiyaçlarına uyum sağlar ve hedeflerini gerçekleştirecek bir konuşmayı nasıl sunacaklarına dair kararlar alırlar (Lucas, 2020). Ancak bu kararlar, topluluk önünde konuşma söz konusu olduğunda daha özenle ve üzerinde daha fazla düşünerek alınır. Aslında iletişim ister topluluk önünde ister bireysel olsun iletişimcilerin mesajlarını birbirlerine ulaştırmaya çalıştığı, belirli sonuçlara ulaşmalarına yardımcı olacak şekilde yönlendirdikleri bir eylemdir. Yapılan araştırmalar göz önüne alındığında her beş kişiden birinin topluluk önünde konuşmayla ilgili anksiyeteler yaşadığı düşünülmektedir (Bartholamy & Houlihan, 2016). Bu durumu yaşayanlar fikirlerini etkili bir şekilde iletme konusunda bazı korkular yaşamakta ve bu korkularından fiziksel ve ruhsal olarak etkilenmektedirler. Bu noktada bireylerin özellikle topluluk önünde konuşmaya ilişkin tutumlarının belirlenmesi oldukça önemlidir. Böylelikle gerekli önlemlerin alınması ve dolayısıyla da sağlıklı bir iletişim ortamının kurulması sağlanabilir. İletişimin en önemli unsurunun konuşma becerisi olduğu düşünüldüğünde konuşmaya karşı tutumların belirlenmesinin, tutuma yönelik araştırmalar yapılmasının ne kadar önemli olduğu da anlaşılmaktadır.

Alanyazında konuşma tutumu üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde bireysel olarak konuşma tutumlarına yönelik ölçme araçlarının var olduğunu ancak topluluk önünde konuşma tutumunu belirleyebilecek bir ölçme aracının eksik olduğu görülmektedir. Akademik yaşamı, iş yaşamını, sosyal yaşamı önemli ölçüde etkileyen ve dolayısıyla insan hayatında çok önemli bir yere sahip olan topluluk

önünde konuşma becerisinin etraflıca incelenmesi ve araştırılması sosyalliğin önemli olduğu günümüz toplumlarında oldukça gereklidir. Bu noktada topluluk önünde konuşma tutum ölçeğinin için önemli eksikliği ortadan kaldıracığı düşünülerek topluluk önünde konuşma tutum ölçeği Türkçeye uyarlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada Topluluk Önünde Konuşma Tutum Ölçeğinin (TÖKTÖ) Türkçeye uyarlanması sonucu elde edilen psikometrik özellikler incelenmiş ve özgün ölçek ile karşılaştırılmıştır. Araştırmanın modeli taramadır. Tarama çalışmalarında evrenin bütününe ya da evrenden seçilen bir örnekleme uygulama yapılmakta, ulaşılan bulgular ile bir yargıya varılmaktadır (Karasar, 2004).

Çalışma Grubu/ Evren- Örneklem

Araştırma kapsamında 142 öğrenci ile pilot uygulama yapılmış, asıl uygulamada 620 üniversite öğrencisinden veriler toplanmıştır. Araştırmaya katılan 59 öğrenci dokuzuncu sırada kullanılan kontrol maddesine “Bu maddeyi okuyorsam kısmen katılıyorum seçeneğini işaretleyeceğim” okumadan yanıt verdiği için örneklem dışı bırakılmış ve 561 katılımcı kalmıştır. Kalan 561 katılımcı için ayrıca “Mahalonobis Distance” değerleri ile her bir boyut için veri temizleme yapılmış ve 521 katılımcı ile analizler gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar 17-31 yaş aralığında olup örneklemin %65.6’sı (n=342) kadın, %34.4’ü (n=179) erkektir. Katılımcıların %29’u birinci sınıf, %14’ü ikinci sınıf %21’si üçüncü sınıf ve %36’sı dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Çalışmada hedef grup olarak üniversite öğrencilerinin seçilme nedeni ölçeğin özgün geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında çalışılan katılımcılarla yaş ve öğrenim düzeyi gibi yönlerden benzer bir grup oluşturmasıdır.

Veri Toplama Aracı

Brown ve Welch (2022) tarafından geliştirilen TÖKTÖ’nün (Topluluk Önünde Konuşma Tutum Ölçeği) özgün formuna yayınlandığı makaleden ulaşılmış ve ölçeğin uyarlama çalışması için yazarlardan gerekli izin alınmıştır. Ölçeğin özgün formu İngilizce olup toplam 16 maddeden oluşmaktadır. Orijinal ölçekte topluluk önünde konuşmaya yönelik tutumların ölçülmesi amacıyla ilk olarak bu konuyla ilişkili 111 madde yazılmıştır (Brown ve Welch, 2022). Yaşı 18 ile 42 arasında değişen 1112 katılımcıya ölçek maddeleri uygulanmıştır (Brown ve Welch, 2022). Örneklem ikiye bölünerek yarısı ile AFA yarısı ile DFA analizleri yapılmıştır. İlk olarak ortak varyans “Communalities” tablosunda 0.30’un altında değer alan 45 madde havuz dışında bırakılmış ve 66 madde ile AFA işlemine geçilmiştir. Temel bileşenler analizi ve direct oblimin döndürme yöntemi kullanılarak yapılan faktör analizinde faktör yükü 0.60 altında olan ve maddeler arası 0.40 üzerinde ortak varyans olan 50 madde de ölçek dışı bırakılmış ve nihai ölçekte 16 madde kalmıştır. Elde edilen nihai ölçekte üç faktör altında toplam varyansın %71.79’u açıklanmıştır. Özgün ölçekte yapılan DFA analizinde elde edilen uyum indekslerinin model-veri uyumunun yeterli olduğu (RMSEA=.05; CFI=.97; TLI=.97; SRMR=.03) rapor edilmiştir. Özgün ölçek için hesaplanan alfa değerleri alt boyutlarda 0.78 ile 0.95 arasında değişmektedir. Özgün ölçek her biri 5’li Likert tipi derecelendirilen 16 madde içermektedir; bu derecelendirme, kesinlikle katılmıyorum ve kesinlikle katılıyorum arasındadır. Bu 16 maddenin; 8’i “eğlence”, 5’i “önem” ve 3’ü “kaygı” boyutlarındaki maddelerden oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri 2023 yılı Kasım ayında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinden yüz yüze yapılan bir uygulamayla 3 haftalık bir süreçte toplanmıştır. Ölçek 16 maddeden oluştuğu için doldurulması yaklaşık 5 dakika sürmüştür.

Veri temizleme, faktörler arası korelasyonlar ve güvenilirlik analizleri IBM SPSS 26.0, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ise JamoviVersion 2.3 (2022) programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. DFA’da kestirim yöntemi olarak DWLS (Diagonally Weighted Least Squares) kullanılmıştır.

Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada araştırma etiği ilkeleri gözetilmiş olup gerekli etik kurul izinleri alınmıştır. Etik kurul izni kapsamında; Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu, (10.10.2023), (115) sayılı belge alınmıştır.

BULGULAR

Topluluk Önünde Konuşma Tutum Ölçeğinin (TÖKTÖ) Türkçeye Çevrilmesi

16 maddelik özgün form ilk olarak İngilizce öğretmenliği alanında öğretim üyesi olan 3 uzman tarafından ayrı ayrı Türkçeye çevrilmiştir. Bu çeviriler İngilizce diline hâkim, biri Türkçe öğretmenliği alanında uzman ikisi ölçme değerlendirme alanlarında uzman üç öğretim üyesi tarafından incelenmiş ve gerekli görülen değişimler gelen öneriler doğrultusunda tartışılarak düzeltilmiştir. Daha sonra Türkçe form, bir dil bilimci ve bir İngilizce öğretmenliği öğretim üyesi tarafından geri çeviri yöntemiyle tekrar İngilizceye çevrilmiştir. Özgün form ve geri çeviri yöntemiyle elde edilen form karşılaştırılmış ve uzmanlar anlam açısından fark olmadığı noktasında görüş bildirmişlerdir. Bu uygulamalar sonunda ölçeğin Türkçe deneme formu oluşturulmuştur. Ölçeğin hem Türkçe deneme formu hem de İngilizce özgün form İngilizce öğretmenliği bölümünde okuyan 30 öğrenciye uygulanmış ve her iki ölçekten elde ettikleri toplam puanlar arası Pearson korelasyon katsayısı 0.94 olarak hesaplanmıştır. Daha sonra Türkçe taslak formu eğitim fakültesinde okuyan 142 öğrenciye pilot uygulama olarak uygulanmıştır. Taslak formda “Topluluk önünde konuşmak heyecan vericidir” şeklinde çevrilen 1. madde ve “ Sınıf önünde konuşma yapmak heyecan vericidir” şeklinde çevrilen 4. maddenin birinci boyut altında yük vermedikleri üçüncü boyutta yer alan kaygı boyutuna yük verdikleri görülmüştür. Bu sebeple tekrar dil uzmanı ve ölçme değerlendirme uzmanlarına danışılarak 1. maddenin “Bana göre topluluk önünde konuşmak coşku vericidir” ve 4. maddenin “Bana göre sınıf önünde konuşma yapmak coşku vericidir.” şeklinde çevrilmesinin eğlence boyutu için daha uygun olacağı ve orijinal formdaki anlamı karşılayacağı kararı alınmıştır. Bu süreçlerden sonra Türkçe form seçilen örnekleme uygulanmak için hazır hale gelmiştir.

Geçerlik Çalışmaları

Ölçeğin geçerliği hakkında kanıt toplamak için DFA bulgularından faydalanılmıştır.

Doğrulayıcı Faktör Analizi Varsayımları

Verinin analize hazır hale gelmesi için öncelikle veri temizleme işlemleri yapılmıştır. Bunun için öncelikle kontrol maddesine okumadan yanıt verdiği tespit edilen 59 katılımcı analzi dışı bırakılmıştır. Sonra veride “Mahalonobis Distance” ile çok değişkenli uç değerlerin tespiti yapılmış ve uç değerler veri setinden çıkarılmıştır. Ayrıca kayıp veri incelemesi yapılmış ve veride kayıp olmadığı görülmüştür.

Geriye kalan 521 katılımcı için her bir boyut altında çoklu doğrusal bağlantı sorunu olup olmadığını tespiti nedeniyle her bir madde için analizler yapılmıştır. Bunun için Variance Inflation Factor (VIF), Tolerans, Condition Index (CI) hesaplanmış ve her madde için $VIF < 10$, $CI < 30$ ve $Tolerans > 0.10$ olması dolayısıyla maddeler arasında ciddi bir çoklu bağlantı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Marcoulides & Raykov, 2019; Shrestha, 2020). Son olarak veride çoklu normal dağılım varsayımı sağlanmadığı için, DFA kestirim yöntemi olarak DWLS (Diagonally Weighted Least Squares) kullanılmıştır.

Doğrulayıcı Faktör Analizine (DFA) İlişkin Bulgular

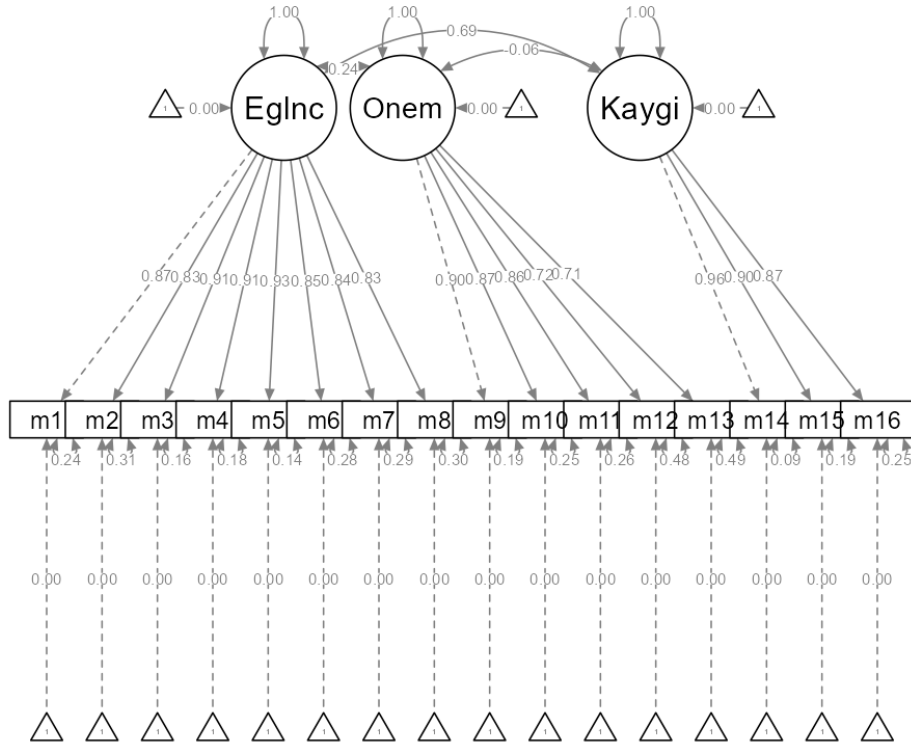
DFA sonucu özgün ölçekte elde edilen uyum indekslerinin (RMSEA=.05; CFI=.97; TLI=.97; SRMR=.03) olarak rapor edildiği görülmektedir. Türkçeye uyarlanan ölçek için yapılan DFA sonucu elde edilen uyum indeksleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

DFA Uyum İndeksleri

Uyum İndeksi	Değer
X^2/df	1.80
RMSEA	0.039
CFI	.99
TLI	.99
SRMR	0.039

Bu indeksler modelin veriye iyi uyum sağladığını göstermektedir (Hu ve Bentler, 1999). Şekil 1’de model için çizilen path diyagramı yer almaktadır.

Şekil 1: Path Diyagramı

Şekil 1'e göre Topluluk Önünde Konuşma Tutum Ölçeği DFA sonuçları, üç boyutlu modelde maddelerin faktör yüklerinin .71 ile .96 arasında değiştiği ve yeterli olduğu söylenebilir.

Güvenirlilik Analizine İlişkin Bulgular

Ölçeğin özgün ve uyarlanan ölçek güvenirlilik analizleri Tablo 3'de görülebilir.

Tablo 2.

Topluluk önünde konuşma tutum ölçeğinin Cronbach Alfa ve Omega değerleri

Faktör Adı	Özgün Ölçek	Uyarlanan Ölçek Cronbach Alfa	Uyarlanan Ölçek Omega
Eğlence	.95	.95	.95
Önem	.87	.85	.87
Kaygı	.78	.91	.91

Tablo 2'ye göre her bir alt boyut için hesaplanan Cronbach Alfa değerleri Türkçe form için 0.85 ile 0.95 arasında değişmektedir. Özellikle kaygı boyutunda özgün formdan daha yüksek güvenirlilik katsayısına ulaşılmıştır.

Her bir boyut için hesaplanan toplam puanlar arasında hesaplanan Pearson korelasyon katsayıları Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3.

Topluluk önünde konuşma tutum ölçeğinin boyutlar arası korelasyon değerleri

Değişkenler	\bar{x}	Ss	Eğlence	Önem	Kaygı
Eğlence	2.92	.88	-		
Önem	4.16	.65	.203**	-	
Kaygı	2.69	.99	.630**	-.058	-

*p<0.05

Tablo 3'e göre eğlence-önem ve eğlence-kaygı alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler gözlenmiştir. Önem ve kaygı boyutları arasında ise anlamlı ilişki gözlenmemiştir. Bu sebeple ölçekten toplam puan alarak topluluk önünde konuşmaya yönelik tutum puanı olarak yorumlamak doğru değildir (Reise, Bonifay & Haviland, 2013). Bunun yerine öğrencilerin topluluk önünde konuşma eyleminden keyif alma (eğlenme) ve kaygı duyma ayrıca bu eyleme önem verme boyutlarının ayrı ayrı değerlendirilmesi ve bu boyutlardan elde edilen puanların yorumlanması daha doğru olur.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Tutum, bireylerin bir eyleme veya etkinliğe karşı duyuşsal eğilimlerini belirleyen ve o eyleme veya etkinliğe verilen önemin derecesini belirleyen bir faktördür. Tutum, genellikle olumlu ve olumsuz olarak iki şekilde ele alınır. Örneğin, konuşmaya karşı olumlu bir tutum içinde olan bireyler, konuşma becerilerini geliştirmek için daha istekli olabilirler ve daha fazla çaba gösterebilirler. Bu konuda yapılan araştırmalar, olumlu tutumun konuşma becerisi gelişiminde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Özellikle, sosyal ilişkilerin geliştirilmesi, iş başarısında etkili olma ve diğer bireyleri ikna etme gibi durumlarda, konuşmaya karşı olumlu bir tutumun etkili olduğu belirtilmektedir (Karahana, 2015). Bu ifadelerden bilhassa topluluk önünde konuşma tutumunun sosyal yaşamda oldukça önemli olduğu anlaşılmaktadır. Alanyazın incelendiğinde konuşma kaygısını, tutumunu, özyeterliliğini ve motivasyonunu ölçen çeşitli ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarının yapıldığını (Aydın, 2013; Katrancı ve Melanlıoğlu, 2013; Sallabaş, 2013; Kinay ve Özkan, 2014; Topçuoğlu Ünal ve Özer, 2017; Alkan, Bümen ve Uslu, 2019; Melanlıoğlu ve Demir, 2019; Çabuker, Çelik ve Aldemir, 2020; Aksoy, Arıcı ve Kan, 2021; Gündüz ve Demir, 2021) ancak bireysel konuşmadan birtakım farklı bileşenler içeren, insanın sosyal ve akademik yaşamında önemli bir yere sahip olan topluluk önünde konuşma tutumunu ölçmeye yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Söz konusu bu eksiklikten yola çıkılarak gerçekleştirilen bu araştırmada Brown ve Welch (2022) tarafından geliştirilen TKMÖ (Topluluk Önünde Konuşma Tutum Ölçeği) geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmak suretiyle Türkçeye uyarlanmıştır. Bu amaçla ilk olarak orijinali İngilizce olan ölçek formu ile Türkçeye çevrilen formun dil bakımından eşdeğerliği sağlanmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliği için DFA analizi yapılmış, ölçeğin güvenilirliğinin tespitinde her bir boyut için Cronbach Alfa ve Omega değerleri hesaplanmıştır. Bu hesaplama göre Cronbach Alfa değerleri eğlence, önem ve kaygı boyutları için sırasıyla “.95, .81 ve .91” olarak bulunmuştur. Bu değerler ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

DFA sonuçlarına göre, özgün ölçekte elde edilen uyum indeksleri (RMSEA=.05; CFI=.97; TLI=.97; SRMR=.03) olarak hesaplanmıştır. Türkçeye uyarlanan ölçek için yapılan DFA sonuçları ($X^2/df=1.80$; RMSEA=.039; CFI=.99; TLI=.99; SRMR=.039) modelin veriye iyi uyum sağladığını göstermektedir.

Sonuç olarak Topluluk Önünde Konuşma Tutum Ölçeği Türkçe Formu, özgün ölçekte olduğu gibi her biri 5'li Likert tipi ölçekte derecelendirilen 16 madde içermektedir. Bu derecelendirme, kesinlikle katılmıyorum ile kesinlikle katılıyorum arasındadır. Ölçekte yer alan eğlence ve önem boyutlarındaki 13 madde düz kodlanırken, kaygı boyutundaki üç madde ters kodlanmalıdır (Örneğin ilk 13 maddesinde kesinlikle katılıyorum seçeneğini işaretleyen katılımcılar 5 puan alırken, son üç maddesinde kesinlikle katılmıyorum seçeneğini işaretleyenler 5 puan almalıdır.) Her bir alt boyut arasında hesaplanan korelasyonlar sonucu her ne kadar eğlence- önem ve eğlence-kaygı puanları arasında anlamlı korelasyonlar gözlemlense de kaygı ve önem boyutları arasında anlamlı korelasyon olmadığı görülmektedir. Bu sebeple ölçek alt boyutlarını ayrı ayrı değerlendirmek daha uygundur. Ölçeğin keyif alma (eğlenme) alt boyutundan minimum 8 maksimum 40 puan alınabilir. 40 puan öğrencinin topluluk önünde konuşmaktan çok keyif aldığını gösterirken 8 puan hiç keyif almadığı noktasında bilgi verebilir. Ölçeğin önem alt boyutundan minimum 5 maksimum 25 puan alınabilir. 25 puan alan öğrenci topluluk önünde konuşmanın çok önemli olduğunu düşünürken, 5 puan alan öğrenci hiç önemli olmadığını düşündüğü noktasında bilgi verebilir. Ölçeğin kaygı alt boyutundan minimum 3 maksimum 15 puan alınabilir. 15 puan alan öğrenci topluluk önünde konuşurken (ters kodlandığı için) hiç kaygılanmadığı noktasında bilgi verirken 3 puan alan öğrenci çok kaygılanmadığı noktasında bilgi verebilir.

Bu ölçeği üniversite düzeyindeki öğrencilerin topluluk önünde konuşma noktasında keyif alıp almadığı, bu konuyu önemli görüp görmediği ve bu konuda kaygı duyup duymadığı noktasında bilgi sahibi olmak isteyen araştırmacılar kullanabilir.

KAYNAKÇA

- Alkan, H., Bümen, N. T., & Uslu, Ö. (2019). İngilizce konuşma kaygısı ölçeğinin Türkçeye uyarlanma çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(2), 1157-1180.
- Aksoy, S. H., Arıcı, M. A., & Kan, M. (2021). Ortaokul öğrencileri için konuşma özyeterlik ölçeği geliştirme çalışması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(41), 3631-3653.
- Aydın, İ. S. (2013). Öğretmen adaylarının konuşma öz yeterliklerine ilişkin ölçek geliştirme çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14, 33-46.
- Bartholomay, E.M., & Houlihan, D.D. (2016). Public speaking anxiety scale: Preliminary psychometric data and scale validation. *Personality & Individual Differences*, 94, 211-215. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.01.026>
- Brown, C., & Welch, J. R. (2022). Development and Validation of the Public Speaking Attitude Scale: A Theoretical Approach to Assess Student Performance in Public Speaking Courses in Higher Education. *Journal of Higher Education Theory & Practice*, 22(12). 141-155.
- Çabuker, N. D., Çelik, S. B., & Aldemir, A. (2020). Topluluk önünde konuşma kaygısı ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1601-1610.
- Coulmas, F. (Ed.). (2011). *Conversational routine: Explorations in standardized communication situations and prepatterned speech*. Hague: Mouton Publisher.
- Dölek, O. (2021). Konuşma tutumunun konuşma başarımını yordama gücü. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi*, 10(4), 1477-1492.
- Gündüz, A., & Demir, S. (2021). Konuşma kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(1), 145-159.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1-55.
- Karahan, B. (2015). Türkçe öğretmen adaylarının konuşma eğitimine yönelik tutumları (Kars ili örneği). *e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 38-45.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Katranacı, M., & Melanlıoğlu, D. (2013). Öğretmen Adaylarına Yönelik Konuşma Öz Yeterlik Ölçeği: Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6). 651-665.
- Kinay, İ., & Özkan, E. (2014). Öğretmen adayları için konuşma kaygısı ölçeği (öakkö) geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 9(5). 1747-1760.
- Lucas, S.E. (2020). *The art of public speaking* (13th ed.). New York: McGraw Hill.
- Marcoulides, K. M., & Raykov, T. (2019). Evaluation of variance inflation factors in regression models using latent variable modeling methods. *Educational and psychological measurement*, 79(5), 874-882.
- Melanlıoğlu, D., & Demir, T. (2019). Türkçe öğrenen yabancılar için konuşma kaygısı ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(3), 389-404.
- Reise, S. P., Bonifay, W. E., & Haviland, M. G. (2013). Scoring and modeling psychological measures in the presence of multidimensionality. *Journal of personality assessment*, 95(2), 129-140.
- Robinson, A. (1993). *What smart students know*. New York: Crown Trade Paperbacks
- Sağlam, Ö. (2010). *7. sınıf öğrencilerinin hazırlıksız konuşma becerileri üzerine bir araştırma*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Sağlam, Ö. & Doğan, Y. (2013). 7. Sınıf öğrencilerinin hazırlıksız konuşma becerileri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (24). 43-56.
- Sallabaş, M. E. (2013). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için konuşma öz yeterlik ölçeği: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Dumlupınar University Journal of Social Science/Dumlupınar Üniversitesi Soysyal Bilimler Dergisi*, 36, 261-270.
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Shrestha, N. (2020). Detecting multicollinearity in regression analysis. *American Journal of Applied Mathematics and Statistics*, 8(2), 39-42.

The jamovi project (2022). jamovi. (Version 2.3) [Computer Software]. Retrieved from <https://www.jamovi.org>

Topçuoğlu, F. & Degeç H. (2012). Öğretmen görüşlerine göre konuşma eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(7), 735-750.

Topçuoğlu Ünal, F., & Özer, D. (2017). Ortaokul öğrencileri için konuşma becerisi tutum ölçeği: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *International Journal of Language Academy*, 5(6). 120-131.

Yalçın, A. (2002). *Türkçe öğretim yöntemleri: Yeni yaklaşımlar*. Ankara: Akçağ Yayınları.

EK

Topluluk Önünde Konuşma Tutum Ölçeği

Boyutlar	No	Maddeler	Yönü	Kesinlikle	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Kesinlikle
				Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Katılıyorum	Katılıyorum
EĞLENCE	1	Bana göre topluluk önünde konuşmak coşku vericidir.	+					
	2	Konuşma yapmak için sabırsızlanırım.	+					
	3	Topluluk önünde konuşma yapmak eğlencelidir.	+					
	4	Bana göre sınıf önünde konuşma yapmak coşku vericidir.	+					
	5	Başkalarının önünde konuşmak benim için keyif vericidir.	+					
	6	Konuşma yapmayı severim.	+					
	7	Sınıf arkadaşlarımla önünde konuşma yapmayı severim.	+					
	8	Topluluk önünde konuşma yapmak için fırsat kollarım.	+					
ÖNEM	9	Topluluk önünde konuşma, herkesin sahip olması gereken önemli bir beceridir.	+					
	10	Topluluk önünde konuşma, herkesin nasıl yapılacağını bilmesi gereken şeylerden biridir.	+					
	11	Bölümünüz ne olursa olsun, topluluk önünde konuşma becerilerine sahip olmak, geleceğinizde ilerlemenize yardımcı olacaktır.	+					
	12	Bölümü ne olursa olsun, her üniversite öğrencisinin topluluk önünde konuşma dersi alması zorunlu olmalıdır.	+					
	13	İyi bir konuşmacı olmak iş bulmama yardımcı olacaktır.	+					
KAYGI	14	Topluluk önünde konuşma yaparken çok utanıyorum.	-					
	15	Konuşma yapmak için beklerken kendimi endişeli hissediyorum.	-					
	16	Topluluk önünde konuşmayı zorlu bir eylem olarak görüyorum.	-					

Ölçeğin kullanılması için mail atılarak izin alınmasına gerek yoktur, atıf yapılarak bilimsel amaçlı kullanılabilir. Ölçekten toplam puan alınarak topluluk önünde konuşmaya karşı tutum puanı olarak kullanmak uygun değildir. Alt boyutlardan ayrı ayrı puan elde edilerek yorumlanması uygundur.